

Obsah

RECENZNÍ POSOUZENÍ	9
PŘEDMLUVA	
Na počátku cesty	10
ÚVOD	12
Kapitola 1	
Teoretický a konceptuální rámec výzkumu osvojení	14
Kapitola 2	
Realizace výzkumu osvojení: metodologie a datové zdroje	17
Kapitola 3	
Rodina, dětství a postavení dítěte v historickém kontextu	19
3.1 Ochrana opuštěných a osiřelých dětí	20
3.2 Legislativní ukotvení osvojení s důrazem na Českou republiku: od historie k současnosti	22
Kapitola 4	
Současné legislativní nastavení osvojení v České republice	26
4.1 Právní úprava ochrany dětí	28
4.2 Sociálně-právní ochrana dětí v České republice se zaměřením na osvojení ...	29
4.3 Postup zprostředkovaného osvojení	29
Kapitola 5	
Specifika v osvojování dětí v kontextu české legislativy a soudní praxe	31
5.1 Péče před osvojením	32
5.2 Účast biologických rodičů v řízení o osvojení	33
5.3 Procesní důslednost a ochrana práv dítěte	34
5.4 Specifika v osvojování dětí v kontextu české legislativy: perspektiva opatrovnických soudců	36
Kapitola 6	
Osvojení v ČR: Trendy z pohledu statistických dat z let 2018–2024	40
6.1 Osvojení v kontextu ostatních typů NRP	40
6.2 Údaje o osvojovaných dětech v ČR	42
6.2.1 Evidence dětí pro zprostředkování pěstounské péče nebo osvojení s důrazem na děti splňující podmínky pro osvojení – celá ČR	46

6.2.2	Evidence dětí pro zprostředkování pěstounské péče nebo osvojení dle krajů ČR	49
6.3	Žadatelé o zprostředkování NRP v ČR	54
6.3.1	Evidence žadatelů o zprostředkování osvojení dle krajů ČR	56

Kapitola 7

Složení osvojitelských rodin s důrazem na osvojené děti	59
---	----

Kapitola 8

Průvodce procesem osvojení v České republice	63
--	----

Kapitola 9

Fáze procesu osvojení: právní, sociální a kulturní perspektivy	66
9.1 Rozhodnutí stát se osvojiteli	70
9.2 Příprava na osvojení	86
9.2.1 Podání žádosti o osvojení	89
9.2.2 Odborné přípravy žadatelů o osvojení	93
9.2.3 Zařazení do evidence žadatelů o zprostředkování osvojení	104
9.3 Doba od čekání na dítě po soudní rozhodnutí o osvojení: od nejistoty k rodičovství	105
9.3.1 Kouzelný telefon a seznamování s dítětem: nádech naděje	111
9.3.2 Cesta k nové rodině: převzetí dítěte a připravenost osvojitelů	120
9.3.3 Integrace a adaptace dítěte do rodinného prostředí osvojitelů	126
9.3.4 Stvrzení rodinného pouta: období po osvojení	133
9.3.5 Informování dítěte o jeho původu: zákonná povinnost a její limity ...	137
9.4 Psychosociální interakce a rodinné struktury	143
9.4.1 Analýza dětských zkušeností: významné faktory adaptace a integrace	143
9.4.2 Životy osvojených dětí: role rodiny a společnosti v naplňování jejich klíčových potřeb	149
9.4.3 Život „mezi světy“	158
9.4.4 Psychosociální dimenze osvojení: identita, stabilita, podpora z perspektivy osvojených dětí a osvojitelů	162
9.4.5 Klíč k udržitelné pomoci: edukace osvojitelů	170
9.4.6 Osvojitelské rodiny vs. biologické rodiny: mýty a realita	174
9.4.7 Otevřenost a komplexita vůči biologické rodině: perspektiva osvojitelů	178
9.5 Zkušenosti s odborníky a institucemi: multidisciplinární spolupráce	191
9.5.1 Perspektivy osvojitelů: jejich spolupráce s odborníky a institucemi ..	192
9.5.2 Role neziskových organizací v životě rodin po soudním rozhodnutí o osvojení	196
9.5.3 Pěstounská péče na přechodnou dobu a její role v procesu osvojení	200
9.6 Finanční a organizační úskalí	206

Kapitola 10

Multidimenzionální pohled na osvojení: inovativní přístupy a výzvy	209
10.1 Právní a administrativní podpora v kontextu srovnání	210
10.1.1 Legislativní problémy	210
10.1.2 Regionální rozdíly	213
10.1.3 Právní jistota	215
10.1.4 Administrativní výzvy	216
10.1.5 Komparace perspektiv všech respondentů	217
10.2 Spolupráce mezi institucemi	219
10.2.1 Spolupráce, koordinace a komunikace	220
10.2.2 Jednotné postupy a standardy	227
10.2.3 Financování a zdroje	232
10.2.4 Komparace perspektiv všech respondentů	235
10.3 Podpůrné mechanismy	237
10.3.1 Psychologická podpora a terapeutické intervence	239
10.3.2 Doprovázení osvojitelských rodin	267
10.3.3 Vzdělávání a příprava osvojitelů	277
10.3.4 Postadopční podpora	282
10.3.5 Komparace perspektiv všech respondentů	291
10.4 Děti v osvojení	293
10.5 Sociální a komunitní podpora	302
10.5.1 Komparace perspektiv všech respondentů	306
10.6 Aktuální praktiky v osvojení	308
10.6.1 Analýza sociálních dynamik v procesu osvojení u homoparentálních osvojitelů	309
10.6.2 Surogátní mateřství	317
10.6.3 Přímé osvojení	323
10.6.4 Otevřená adopce	334
10.6.5 Adopční agentury	340
10.6.6 Komparace perspektiv všech aktérů	341
Diskuze	348
Shrnutí	354
Metodická doporučení pro praxi	360
Resumé: Na konci cesty ...	374
Literatura	376
Legislativa	382
Seznam tabulek	384
Seznam grafů	385
Seznam obrázků	388
Seznam boxů	389
Seznam zkratk	390